

Småskalig vedeldning

I dagens samhälle bor vi tätt intill varandra och har ofta små tomter. Därför är det viktigt att vedeldning sker på ett bra sätt. När det eldas i braskaminer och pannor i tätbebyggda småhusområden uppstår ofta problem med luftvägsirritationer, dålig lukt, sot och nedsmutsning. Detta främjar varken luftkvaliteten eller grannsämjan.

Förbränningen

Enklaste sättet att kontrollera om du har en god förbränning är att gå ut och titta på röken. Vid ofullständig förbränning får du svart rök med kraftig lukt. Gulaktig lukt betyder att den innehåller mycket tjärämnen. Eftersom det alltid finns en mängd vatten i veden kommer röken ofta att vara vit av vattenånga, som kondenserar i den kallare luften. Varma dagar är röken vid god förbränning i det närmaste osynlig och ses bara som värmedaller.

Veden

Nyhuggen ved innehåller 45 -50 % vatten, torkad ved ca 20 %. Avverka veden under vinterhalvåret och låt den torka ute under sommaren. Det är bäst om veden sedan kan lagras inomhus, åtminstone några veckor innan den skall användas. Om du lagrar ved utomhus: se till att den ligger under ett skydd för regn, men inte för tätt, såsom t ex under en presenning, eftersom fukt lagras under den. Vid eldning med fuktig ved är det svårt att uppnå tillräckligt hög temperatur för förbränningen eftersom en stor del av värmen går åt för att torka bränslet. Följden blir stora utsläpp av sot och tjära och dessutom får man dålig värmeeffekt (och dålig ekonomi i eldningen).

Pannan

De flesta äldre kombipannor som idag används för vedeldning är inte miljögodkända. De är ofta konstruerade på ett sätt som gör dem olämpliga för kontinuerlig vedeldning. Förbränningen är ofta dålig och verkningsgraden lägre än i pannor avsedda för enbart ved. På senare år har dock miljögodkända kombipannor kommit ut på marknaden. Köp enbart miljögodkänd utrustning med möjlighet till ackumulering av värme om du ska göra en nyinstallation.

Det bör vara en självklarhet att pannan ska vara ansluten till en ackumulatortank. Med en ackumulatortank på en kubikmeter kan hela mängden ved i pannan slutförbrännas och energin kan lagras utan att lufttillförseln stryps. Med en ackumulatortank går det att elda rejält en gång under dagen vid maximal effekt, vilket är mycket bättre än att pyrela under en hel dag. En ackumulatortank minskar alltså arbetsinsatsen, ökar energiutvinningen och är dessutom bra för miljön – utsläppen kan minska ända upp till 90 % genom att ansluta en ackumulatortank.

Skorstenen

En panna med rökkanal byggd för oljeeldning är inte lämplig för kontinuerlig vedeldning. Det beror på att det blir högre rökgastemperatur vid vedeldning, vilket medför större belastning på skorstenen och risk för överhettning i omgivande material, speciellt för stålrorsskorstenar. Även gasflödet blir större vid eldning av ved, vilket betyder att det behövs en större skorstensarea eller installation av rökgasfläkt för att få tillräckligt drag. En alltför trång skorstenspipa ger för liten lufttillförsel till eldstaden, vilket medför stor risk för dålig förbränning och utsläpp av sot och tjära mm. Skorstenens placering är också en viktig faktor för att undvika olägenheter.

Väderleksförhållanden

Vissa väderleksförhållanden, såsom vindriktning, vindstyrka och inversion kan medföra röknedslag hemma eller hos granne. Inversion är ett väderförhållande då en mycket stabil temperaturskiktning i luften hindrar varm luft från att stiga i höjded som den brukar. När inversion råder blir t ex rök och andra luftföroreningar kvar i eller nära marknivå.

Olägenhet för människors hälsa

Då olägenhet för människors hälsa uppstår på grund av utsläpp från vedeldning kan miljö- och byggnadsnämnden meddela eldningsförbud. Detta oavsett om eldningsanordningen är miljögodkänd eller om miljö- och byggnadsnämnden tidigare godkänt installationen. I tätbebyggelse, t ex radhus och kedjehus, är riskerna mycket stora att olägenheter för människors hälsa ska uppstå. Särskilt drabbade är människor med astma eller andra typer av luftvägsbesvär och även de som har hus med fläktstyrd ventilation där luften tas in på ett enda ställe. I tätbebyggelse bör därför vedeldning undvikas så mycket som möjligt.

Om du får besvär av någon grannes vedeldning bör du ta kontakt med grannen vid tidpunkten för händelsen så att han/hon får veta vilka förhållanden som orsakar besvären. Fortsätter besvären trots att du pratat med din granne kan du inkomma med klagomål till miljö- och byggnadsnämnden. Om klagomålen är berättigade kan miljö- och byggnadsnämnden besluta om inskränkning eller förbud mot eldning. Ett bygglov garanterar inte att en värmekälla får användas.

Minneslista för dig som eldar med ved

- ✓ Använd ett för anläggningen lämpligt bränsle
- ✓ Använd alltid torr ved
- ✓ Elda aldrig avfall - det är förbjudet
- ✓ Se till att lufttillförseln är tillräcklig
- ✓ Se till att du har en ordentlig glödbädd när veden läggs på
- ✓ Braselda alltid istället för att pyrela
- ✓ Sot- och tjäravsättningar på glasluckor, pannväggar och i rökgången tyder på dålig lufttillförsel
- ✓ Efter en bra förbränning finns bara lite ljusgrå aska kvar
- ✓ Lär känna din eldningsanläggning - det kan behövas lite övning för att uppnå ett bra eldningsresultat. Kom ihåg att det märks på rök, lukt och sotbildning om du eldar på rätt eller fel sätt
- ✓ Anmäl till sotaren när du ska börja elda med annat bränsle, eftersom skorstenen kanske måste sotas med tätare intervall - fråga då också om skorstenen är lämplig för den typen av eldning som du tänkt dig
- ✓ Ta hänsyn till dina grannar - vissa människor, t ex astmatiker kan vara mer känsliga för rökgaser än andra

Kontaktuppgifter

Postadress: Säffle kommun, Miljö- och byggnadsnämnden, 661 80 Säffle Kommun
 Besöksadress: Järnvägsgatan 9
 Telefon: 0533-68 10 00 (växel)
 e-post: miljo.bygg@saffle.se